

e-Rozvoj.cz

rozvojoci.cz

1. ROČNÍK

SETKÁNÍ REGIONALISTŮ V ČESKÉM DUBU

15. 5. 2010

Vyhodnocení podnětů studentů
Vysoké školy regionálního rozvoje

ČESKÝ DUB 2010

**SOUHRNNÁ ZPRÁVA
ŘÍJEN 2010**

A. Úvod

Národní akademie regionálního managementu, o. s. uspořádala dne 15. 5. 2010 ve spolupráci s Vysokou školou regionálního rozvoje 1. ročník Setkání regionalistů v Českém Dubu. Akce se zúčastnilo 26 regionalistů z ČR. Účastníci spojili svou akci s XXXI. ročníkem turistického pochodu Krajem Karoliny Světlé a na trase pochodu diskutovali o rozvojových možnostech a aktivitách podještědského regionu. V druhé části akce proběhlo setkání se starostou města Český Dub panem PaedDr. PhDr. Jiřím Milerem, Ph.D. Diskusním tématem této schůzky byla především oblast koncepční přípravy regionálního rozvoje a její význam pro efektivní řízení rozvoje obcí. Účastníci akce – studenti VŠRR měli následně za úkol zpracovat své postřehy, názory a náměty. Vyhodnocení těchto úvah je předmětem následujícího hodnocení.

B. Vyhodnocení studentských podnětů

Celkem 20 studentů zpracovalo své postřehy, náměty, připomínky do krátkých zpráv, kde shrnovali konkrétní problémy ve svých subjektivních pohledech na rozvoj města. Pozornost přitom věnovali zejména následujícím oblastem:

- Pozemní komunikace
- Charakter a rozvoj centra města
- Okolní krajina a prostředí
- Vedení města z hlediska jeho rozvojových aktivit
- Organizace turistického pochodu

1. Pozemní komunikace

Velká pozornost byla věnována stavu místních komunikací. A to především proto, že příjezdové komunikace a jejich těsné okolí utvářely v naprosté většině případů první dojem na město. Výsledné hodnocení je v tomto směru velmi nepříznivé - bez výjimky byl u všech hodnotících studentů první dojem negativní. Příjezdová komunikace směrem od Vlčetína je v havarijním stavu, navíc v okolí této cesty stojí chátrající průmyslový objekt, v jehož blízkosti je značný nepořádek.

Příjezd od Sobotic už vzbuzoval dojem podstatně lepší, nicméně stále ne moc dobrý. Stav příjezdové komunikace je uspokojivý, ale okolí šedivé, domy staré, neopravené, objekt hasičské zbrojnice nepěkný.

Síla utvořeného negativního prvního dojmu při příjezdu do Českého Dubu mohla být u studentů umocněna tím, co o tomto městě předem slyšeli. Český Dub je jim předkládán jako vzor úspěšného naplňování rozvojových záměrů. Je tedy pravděpodobné, že jejich očekávání byla značná a špatný první dojem ze stavu příjezdových cest tím byl vystupňován. Studenti nehodnotili další příjezdové komunikace do města, tj. silnice ve směru od Ještědu a Mnichova Hradiště.

Na křižovatce těchto dvou příjezdových cest byly započaty stavební práce za účelem vybudování obratiště autobusů. A i když stav stavební rozpracovanosti přispíval také k negativnímu prvnímu dojmu, byl záměr vybudovat na tomto místě obratiště autobusů hodnocen kladně. Obratiště autobusů se bude nacházet v těsné blízkosti historického centra, a může tak odlehčit jádru města od značné zátěže a dopravní nebezpečnosti spojené s autobusovou dopravou. Pozitivní je i to, že přesunem autobusových zastávek z prostor

náměstí dojde na současném obratišti autobusů k realizaci záměru vybudování centrálního parkoviště pro historické jádro města.

Ostatní místní komunikace v Českém Dubu byly hodnoceny uspokojivě, snad jediný další nedostatek viděli někteří studenti v absenci chodníků v okrajových částech města, kde jsou občané nuceni chodit po kraji silnice, aby se dostali do svých domovů. Vzhledem k šíři zdejších silnic je otázka vybudování chodníků velmi sporná, avšak s ohledem na již probíhající výstavbu nových rodinných domů, by bylo vhodné ji řešit. Propojit okrajové obytné zóny pěší komunikací s centrem města.

Pouze v jednom případě byla ve studentských hodnoceních zmíněna křižovatka pod náměstím. Byla popsána jako nepřehledná a špatně dopravně značená. V komentáři je též uveden návrh řešení: „Křižovatka by měla doznat stavebních úprav ve věci instalace středních dělicích ostrůvků s vodorovným dopravním značením nebo zřízení kruhového objezdu“. Vzhledem k poloze křižovatky do příkrého kopce se však kruhový objezd nezdá jako ideální řešení. Otázkou také zůstává, jak by kruhový objezd zapadal do historického rázu města.

2. Charakter a rozvoj centra města

2.1 Náměstí

Náměstí Bedřicha Smetany podstatně vylepšilo negativní první dojem získaný z příjezdových komunikací a okolí. Všichni hodnotící se shodli na tom, že českodubské náměstí je velmi pěkné, útulné, čisté a udržované, zachovává historický vzhled města (vyjma objektu samoobsluhy) a vzbuzuje celkový dobrý dojem. Českodubská radnice je hodnocena jako velmi pěkná a reprezentativní budova, avšak postrádající bezbariérový přístup. Kromě zmíněné samoobsluhy, která do historického města svou architekturou nezapadá, hyzdí náměstí i hotel Koruna, který by potřeboval celkovou rekonstrukci. Z okolních budov byla velmi dobře ohodnocena budova základní školy. Náměstí slouží jako centrum služeb, jak veřejných, tak soukromých. Je zde lékárna, samoobsluha, restaurace, drobné obchody, informační centrum a úřad. Soustředěnost služeb do jednoho místa byla taktéž hodnocena kladně.

Za velký nedostatek označili všichni studenti absenci informační orientační tabule s mapou a přehledem památek, informacemi o jejich otevírací době, turistických trasách, zajímavostech v okolí, stravovacích a ubytovacích zařízeních, veřejných toaletách... Vzhledem k tomu, že provoz informačního centra v Českém Dubu je omezen pouze na všední dny, mohly by orientační a informační tabule a ukazatele částečně suplovat i absenci jeho víkendového provozu.

Další věc, o níž se zmínil ve svém hodnocení každý student, byla otázka parkování na náměstí. Studenti, kteří přijeli z Prahy a jsou zvyklí potýkat se každodenně s nedostatkem parkovacích míst, velmi uvítali a ocenili možnost parkovat zde přímo na náměstí a ještě k tomu zdarma. Parkoviště umístěné v takovéto lokalitě umožňuje snadný a rychlý přístup do centra města. Naopak tomu bylo u studentů, kteří pocházejí z okolních menších měst. Ti by upřednostnili vymístění parkoviště z náměstí do blízkého okolí (např. namísto stávajícího obratiště autobusů pod radnicí). Přispělo by to ke zlepšení estetického vzhledu náměstí, vznikl by prostor pro větší počet odpočinkových míst a z dosud dopravně zatěžovaného centra města by se stala zóna klidu. Místním by se však nakupování ve zdejších obchodech, především samoobsluze, stalo méně pohodlné.

2.2 Širší centrum

Přilehlé ulice kolem náměstí podtrhují dobrý dojem. Širší centrum je, stejně jako náměstí, velmi čisté a udržované. Ulice tvoří zástavba starších nebo již historických domů, které jsou postupně rekonstruovány. Ocenění patří snaze vrátit domům zpět jejich podobu podle dochovaných historických plánů a dokumentací. Příkladem je dům starosty města a nově zrekonstruovaná budova základní školy.

U některých objektů byly zaznamenány horší přístupy, např. sokolovna by potřebovala opravit vstupní schodiště.

Zeleň ve městě byla hodnocena jako dostatečná a pěkná, t.č. však mírně zanedbaná – trávničky neposekané.

Čistota ve městě je zcela evidentně udržována. Je zde dostatek odpadkových košů, které byly o víkendu vyvezené. Stejně tak popelnice byly prázdné a jejich okolí čisté.

2.3 Kulturní dům

Rozestavěná budova kulturního domu vyvolala diskuzi a rozdílné názory už během samotné prohlídky města. A rozdílné představy o tom, jak s touto stavbou naložit, se objevovaly i ve studentských námětech. Z 20 vypracovaných hodnocení současného stavu města Český Dub se 6 studentů o budově kulturního domu nezmínilo vůbec. Všichni ostatní hodnotí tuto stavbu jako nevhodnou z hlediska architektonického (nezapadá do historického centra města). Budova na daném místě vyloženě překáží a narušuje historický ráz jádra Českého Dubu. Nedostavěná budova tedy vybízí ke dvěma řešením – zbourat nebo dostavět. 7 studentů, kteří hodnotili budovu negativně, se ke způsobu řešení nevyjádřilo, 5 studentů je pro její zbourání a 2 studenti se přiklonili k názoru, že by bylo lépe ji „vhodně“ dostavět, když už její stavba byla započata. Ti, co by kulturní dům raději zbourali, by na jejím místě přivítali menší parkoviště.

2.4 Sokolovna

Sokolovna, již měli účastníci setkání možnost shlédnout i zevnitř, byla taktéž studenty ohodnocena.

Kladně je hodnocena skutečnost, že se takové zařízení ve městě vůbec nachází. Budova sokolovny může být místem, které lze využít pro konání nejen sportovních, ale i společenských akcí. Je jistě významnou stavbou města, ať už z hlediska historického, zájmového nebo z hlediska možnosti jejího multifunkčního využití. Z těchto důvodů by většina studentů věnovala její rekonstrukci větší pozornost. Budova má novou fasádu, ale přístupové schodiště je v zoufalém stavu. Schody se rozpadají, jsou nebezpečné, chybí bezbariérový přístup. Toalety jsou staré, zapáchající a z hlediska hygieny naprosto nevyhovující. Celková rekonstrukce vnitřních prostor by jistě přispěla k tomu, že by se sem mohlo soustředit více akcí a jejich návštěvníci by sem chodili rádi.

2.5 Dům seniorů

Dům seniorů je hodnocen velmi pozitivně. Jedná se o novou stavbu, která svou architektonickou podobou zapadá do prostředí zámeckého parku. Je to velmi pěkný dům

obklopený stromy. Citlivě a vkusně zvolená lokalizace do tohoto místa poskytuje jeho starším obyvatelům klidné a hezké bydlení. K domu přiléhá park, jenž nabízí místo k odpočinku nejen zdejším seniorům, ale je i vhodným cílem procházek ostatních obyvatel města. Je udržovaný, plný zeleně, a i když se nachází v blízkosti silnice, je to velmi příjemné a klidné místo. Dům seniorů je situován do blízkosti centra, takže poskytuje starším obyvatelům výbornou dostupnost služeb, jež jsou soustředěny právě do centra města. S centrem je dům seniorů spojen přírodní cestou, není tedy nutné k jeho návštěvě využívat hlučné a dopravně zatížené komunikace.

2.6 Historické památky a zajímavosti

Studenti se převážně vyjadřovali ke dvěma významným místům. Jejich velký zájem vzbudily Podještědské muzeum a johanitská komenda. Je nejen nedílnou součástí historie Českého Dubu, ale také v sobě jeho veškerou historii ukrývá. Jeho zřízení a vedení je spojeno s významnou osobností Českého Dubu, panem PhDr. Tomášem Edelem, který v tomto městě zároveň objevil unikátní evropskou památku – podzemní klášter řádu Johanitů, komendu. Komenda se nachází v samotném centru města. Prostranství před komendou je velmi pěkné, vhodné k pořádání menších společenských akcí i k odpočinku. Kopie johanitského kříže vhodně doplňuje prostranství před komendou a zároveň ilustruje historický význam Českého Dubu. Obě tato místa jsou velkým turistickým lákadlem. Často se však v hodnocení studentů objevovala výtka nedostatečného označení míst tabulkou nebo nějakým viditelnějším poutačem. Už na příjezdových komunikacích chybí směrové a informační tabule k těmto místům i přímo u nich – návštěvník může místa snadno přejít nebo je nenalézt.

2.7 Okrajové části města

Okrajové části města plní obytnou funkci. Jsou tvořeny převážně rodinnými domy, které jsou upravené, čisté, pěkné, udržované a celkově budí dojem klidného a hezkého místa k bydlení.

Na úplných okrajích města jsou však nevzhledné a chátrající průmyslové objekty, jež mohou při odjezdu z Českého Dubu pokazit celkový výborný dojem z návštěvy města.

3. Okolní krajina a prostředí

Účastníci regionalistického setkání se po prohlídce města vydali na 15km trasu turistického pochodu Krajem Karoliny Světlé. Všichni se shodli, že Český Dub má krásnou okolní krajinu, a díky působnosti Karoliny Světlé má i kulturně-historický podtext. Místa, kterými účastníci pochodu procházeli, mají svou historii, legendu, příběh, čímž se krajina stává ještě mnohem atraktivnější a zajímavější, a z regionalistického hlediska je ve spojení s velkým množstvím historických památek značným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu v tomto regionu. Český Dub je svou polohou ideální jako výchozí bod pro výlety do okolí.

4. Vedení města z hlediska jeho rozvojových aktivit

Třetina studentů se ve svých písemných podnětech a námětech na základě setkání se starostou Českého Dubu vyjádřila i k přístupu vedení města k rozvojovým otázkám. 100% hodnocení bylo kladných. Ti, kteří už v minulosti někdy Český Dub navštívili a měli

možnost srovnání, byli příjemně překvapeni, jaké pokroky město udělalo. Celkově působí hezčí, upravenější. Ti, kteří přijeli do Českého Dubu poprvé, považují město za velmi pěkné, upravené, čisté, s velkým počtem památek a zajímavostí koncentrovaných na malém území. Všichni bez výjimky hodnotili vedení města pozitivně za jeho aktivní a koncepční přístup k rozvoji města. Český Dub má zpracovaný program rozvoje, jeho jednotlivé kroky úspěšně realizuje a připravuje program další, který by na úspěšný dokument stejně úspěšně navázal. Program rozvoje v Českém Dubu je skutečným plánovacím dokumentem, jehož jednotlivé dílčí kroky a aktivity vedou ke skutečné realizaci vytyčených rozvojových cílů.

Vedení města má chuť realizovat nové nápady a projekty, je vstřícné novým metodám a postupům, ochotné naslouchat a respektovat názory z řad odborníků i obyvatel obce. Starosta města je vůdčí osobnost s moderním myšlením a koncepčním přístupem k řešení rozvojových otázek. Značný rozvoj města v posledních letech je přisuzován především jeho zásluze.

Vedení města má jasnou vizi, jakým směrem by se mělo rozvíjet, a také jak využít širokého potenciálu, který má na svém území i ve svém blízkém okolí.

Studenti velice pozitivně hodnotili úspěšnou snahu motivovat místní obyvatele, aby se na rozvoji města aktivně podíleli. Podnítit zájem občanů o dění v obci a jejich aktivní účast na dílčích rozvojových činnostech je jedním z nejdůležitějších předpokladů úspěšné realizace celého projektu.

5. Hodnocení pochodu

Organizace pochodu byla hodnocena jako velmi dobrá. Skvělá myšlenka, která se ujala, a už dlouhé roky je s velkým úspěchem realizována, což každoročně dokazuje vysoký počet účastníků.

Zvolená 15km trasa vedla nádhernou krajinou a mnoha zajímavými místy (Skalákovna, chalupa U sedmi javorů – dějiště románu Karoliny Světlé, Servítova lípa). Pochod zpříjemňovaly v chladném počasí záchytné body – restaurace ve Vlčetíně, opékání buřtů u Skalákovny a další opékání před návratem do města doprovázené živou hudbou. Objevila se však jedna výtka, a to, že na konci pochodu u sokolovny byla sice možnost dalšího občerstvení, ale bez možnosti posezení, což by mnozí účastníci ocenili vzhledem k tomu, že měli za sebou několikakilometrovou cestu. Prostranství před sokolovnou jistě tuto možnost poskytuje.

Pořádání podobných akcí je nejen zpříjemněním života pro místní obyvatele, ale také důležitým marketingovým tahem, který přiláká návštěvníky z blízkého i dalekého okolí a přispěje k rozvoji cestovního ruchu v regionu.

C. Závěr

Zdaleka nebyla zhodnocena všechna místa a zajímavosti, které by si zasloužily pozornost. Studenti se vyjadřovali pouze k místům a skutečnostem, které měli možnost během své krátké návštěvy Českého Dubu navštívit a shlédnout. Výsledné dojmy při odjezdu z tohoto města byly ve všech případech velmi dobré. Všichni se vyjádřili ve smyslu, že Český Dub je zajímavé město, které má co nabídnout. Má vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu

vzhledem k existenci velkého počtu historických památek a míst. Johanitská komenda, která svým významem sahá daleko za hranice regionu a je evropským unikátem, představuje pro město obrovskou možnost přilákat i turisty ze zahraničí.

Pro rozvoj cestovního ruchu je však třeba zajistit instalaci orientačních informačních tabulí a rozcestníků, označit významná místa tabulkami a doplnit je krátkými informacemi o jejich historii.

Také nabídka ubytování a stravování je ve městě nedostatečná. Anebo chybí o nich informace. Někteří studenti navštívili internetové stránky města a hodnotili je jako pěkné, přehledné, aktualizované, ale postrádali více informací o ubytovacích a stravovacích možnostech. Z toho, že více informací o těchto službách nelze nalézt přímo na místě, ani na internetových stránkách, a vzhledem k tomu, že jediné takové zařízení, které při prohlídce města měli možnost vidět (hotel Koruna), potřebuje rekonstrukci, lze usuzovat, že tyto služby jsou ve městě nedostatečné co do množství i kvality.

Další nutností je humanizace příjezdových cest, která napomůže k získání dobrého prvního dojmu při příjezdu do města a lépe namotivuje návštěvníky se ve městě zastavit nebo zůstat déle.

O všech nedostatcích si je vedení města vědomo a jejich odstranění zahrnuje do svého programu rozvoje. Velmi je v tomto směru všemi studenty oceňována schopnost problémy vidět, nevyhýbat se jim, ale naopak je řešit, a to způsobem nikoli ad hoc, ale pomocí koncepčního plánování.

Město se snaží být nejen dobrým střediskem cestovního ruchu, ale zároveň chce být i dobrým místem k bydlení. Vytváří pro místní obyvatele takové podmínky, aby se jejich počet nesnižoval, ale naopak zvyšoval. Podporuje výstavbu rodinných domů, zajišťuje základní služby v obci. Ve městě se nachází mateřská a základní škola, základní umělecká škola, a pro další vzdělávání jsou dobře dostupná okolní města. Svou polohou v krásné přírodě a krajině, čistém životním prostředí a nepřehlédnutelnou péčí o čistotu ve městě poskytuje obyvatelům města příjemné místo k životu.

O dění v obci jsou místní občané informováni prostřednictvím internetových stránek a místního zpravodaje, který je k dispozici i na těchto stránkách. Vedení města má zájem znát názory svých občanů a vybízí je a motivuje ke spolupráci při vytváření a realizaci rozvojových záměrů.

Z hlediska marketingového je existence aktualizovaných internetových stránek hodnocena velmi pozitivně. Taktéž pořádání různých společenských a sportovních akcí, jako jsou festivaly či turistické pochody, je významné nejen pro místní obyvatele, kterým tyto akce poskytují společenské vyžití, ale jsou zároveň i turistickým lákadlem pro návštěvníky z blízkého i dalekého okolí. Jsou vedle historických památek a zajímavostí dalším důvodem, proč navštívit Český Dub. Zároveň mohou být doplňkovou „službou“, či součástí balíčku služeb, které nabízí důvod pro prodloužení pobytu v regionu.

Špatný první dojem, který nabyli všichni účastníci 1. regionalistického setkání při příjezdu do Českého Dubu, byl bližším poznáním tohoto města nahrazen dojmem naprosto opačným. Český Dub je město, které je obrovsky bohaté – a to nejen na svou historii, počtem památek a zajímavostmi nebo polohou v krásné podještědské krajině, ale i lidským potenciálem, který se

skrývá v moderním myšlení a přístupu vedení města, jež je schopno nejen stanovit vizi dalšího rozvoje, ale také ji úspěšně realizovat.

Český Dub je místo, které stojí za to navštívit, a každý, kdo tak učiní, bude odjíždět s pocitem, že stojí za to se sem znovu vrátit.

Zpracovatel souhrnné zprávy: *Veronika Vondrová*
Odborný garant: *Ing. Petr Ponikelský*